

Л.Н.ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ҚАЗАҚСТАННЫҢ БАС РЕДАКТОРЛАР КЛУБЫ
ЖУРНАЛИСТИКА ЖӘНЕ САЯСАТТАНУ ФАКУЛЬТЕТІ
БАСПАСӨЗ ЖӘНЕ БАСПА ІСІ КАФЕДРАСЫ

**«ЖУРНАЛИСТИКА МЕН ӘДЕБИЕТТАНУДЫҢ ӨЗЕКТІ
МӘСЕЛЕЛЕРІ ЖӘНЕ ДАМУ ПАРАДИГМАЛАРЫ»**

атты Халықаралық Ақпараттандыру академиясының толық мүшесі,
Қазақстан Педагогикалық Ғылымдар Академиясының корреспондент-мүшесі
филология ғылымдарының докторы, профессор, Сәуле Есембекқызы
Тапанованың өмірі мен ғылыми-шығармашылығына арналған халықаралық
ғылыми-тәжірибелік конференция МАТЕРИАЛДАРЫ

24 қараша, 2023 жыл

Астана, 2023

ӘОЖ 070+821.512.122.0
ҚБЖ 76.01+83.3 (5 Каз)
X17

Жалпы редакциясын басқарған
филология ғылымдарының кандидаты, профессор Қ.Ө.Сақ
Жауапты редактор - құрастырушы:
филология ғылымдарының кандидаты, профессор М.Б.Тоқтағазин
Құрастырушы – филология ғылымдарының кандидаты А.Қ.Умбетова

Халықаралық Ақпараттандыру академиясының толық мүшесі, Қазақстан Педагогикалық Ғылымдар Академиясының корреспондент-мүшесі филология ғылымдарының докторы, профессор, Сәуле Есембекқызы Тапанованың өмірі мен ғылыми-шығармашылығына арналған «ЖУРНАЛИСТИКА МЕН ӘДЕБИЕТТАНУДЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ ЖӘНЕ ДАМУ ПАРАДИГМАЛАРЫ» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары. Астана, 24 қараша, 2024 жыл / жауапты редактор - құрастырушы М.Б.Тоқтағазин, құрастырушы А.Қ.Умбетова. – Астана: Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, 2023. -333 б.

ISBN 978-601-337-930-2

Жинақ Халықаралық Ақпараттандыру академиясының толық мүшесі, Қазақстан Педагогикалық Ғылымдар Академиясының корреспондент-мүшесі филология ғылымдарының докторы, профессор, Сәуле Есембекқызы Тапанованың өмірі мен ғылыми-шығармашылығына арналып, «Журналистика мен әдебиеттанудың өзекті мәселелері және даму парадигмалары» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясы аясында шығарылды. Ғылыми еңбекке еліміздегі және шет елдердегі ғалым-зерттеушілердің журналистика мен әдебиеттанудың өзекті мәселелері және даму парадигмалары туралы тың мақалалары мен елге танымал ғалымдардың, педагогтар мен басқа да танымал тұлғалардың профессор С.Е.Тапанованың ғалым, ұстаз, тәлімгер ретіндегі келбетін ашатын мақала, естелік, эсселері енгізілген.

Ғылыми жинақ материалдары студенттер мен магистранттарға, докторанттарға, жас зерттеушілер мен қаламгерлерге және жалпы көпшілік оқырмандарға арналған.

ISBN 978-601-337-930-2

ӘОЖ 070+821.512.122.0
©Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, 2023

МАЗМҰНЫ

АЛҒЫ СӨЗ

Сыдықов Е.Б.....	3
------------------	---

I БҰҚАРАЛЫҚ КОММУНИКАЦИЯ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ БҮГІНГІ ТАҢДАҒЫ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Пронин А. Ресурсный подход в исследования масс-медиа: к постановке проблемы.....	4
Алламбергенова П. Қарақалпақстан телевидениесіндегі парламент журналистикасы.....	6
Ишанова А. Маклюэн и его концепция социальных медиа.....	8
Таштемирова З. Об основных свойствах и категориях медиатекста.....	13
Джуракулова Г, Спикердің аудиториямен жұмыс істеу принциптер.....	17
Жұмабекова Ф.Н, Дарменова А.Е. Болашақ мамандар даярлауда цифрлық технологияны пайдаланудың тиімділігі.....	21
Бахрамова М. Исследование гендерного фактора в речевом поведении.....	28
Козлов А, Канапьянов С. Становление и развитие военной журналистики Казахстана.....	33
Мутугулина Н. Особенности современных сми в аспекте глобализации.....	40
Есенбекова Ұ. Жаңаарқалық профессордың даналық шуағы.....	44
Шалғынбаева К, Жұпархан А. Оқушылардың танымдық белсенділігін сүйемелдеуге бұқаралық коммуникация құралдарының әсері.....	49
Тоқтағазин М. Ғылым шыңындағы ғибратты ғалым.....	55
Есенбекова Ұ, Рахымбаев Н. Қоғамдық сананың өсуі мен телевизияның даму кезеңдерінің технологиялық өзгерістермен байланысы.....	58
Баткеева Б. Мұзафар Әлімбаевтың редакторлық қызметі (ақынның 100- жылдық мерейтойына орай.....	66

Умбетова А, Шауенова Г, Ерол А. Абай Құнанбайұлы және алаш көсемсөзі.....	70
Демьянова А, Насырова Р, Абишева В. Сторителлинг как современная форма сказительства.....	75
Омарханов Ж. Баспасөз қызметінің мемлекеттік құрылымдардағы рөлі: стратегиялары мен ықпалы.....	80
Абдрахманова А. Әлеуметтік медианың БАҚ саясатындағы рөлі және олардың экономикалық пайдасы.....	83
Асилбек Ж. Интернет бақ-тың ақпарат берудегі мультимедиялық құралдарды қолдануы.....	87
Мажитова Л, Каирова Г. Бұқаралық-коммуникациялық қызмет жүйесіндегі журналистика психологиясы.....	92
Тайжанова Г. Қазақ терминологиясының даму белестері.....	95
Абилбекова И, Шурентаев А. Медидағы балалар мен жастарға арналған білім беру контенті.....	98
Бахтиярқызы Ж. 1996-2000 жылдар аралығында “Егемен Қазақстан” газетінде қозғалған әйелдер мәселесі.....	102
Қазанбай Д, Жанпейісова Қ. БАҚ-ғы кәсіпкерлікті реттеу және қолдау бойынша мемлекеттік саясатты талдау.....	106
Калмурзина М, Сәрсенбаева А, Болатова Ж. Ғылыми библиография дамуының әлеуметтік-институционалдық мәселелері.....	110
Жапаева Г, Жанпейісова Қ. Ақпараттық кеңістікте діни фактордың талдануы.....	113
Төлекбаева Г. «Abai tv» телеарнасындағы алаш тақырыбы.....	117
Мұратқызы С. Камал Смайылов публицистикасындағы білім және ғылым тақырыбы.....	121
Асқар С. Заманауи медидағы ғылым көрінісі: тенденциялар, кейстер мен перспективаларды талдау.....	125
Kusainova A, Zhanysbaeva A. The concept and features of criminal journalism.....	130
Қайратқызы А. COVID-19 пандемиясы кезеңінде қазақстанда тұрмыстық зорлық зомбылықты реттеудегі масс-медианың рөлі.....	134
Айтбай А. Қазақстанның медиа кеңістігіндегі креативті индустрия және медиаэтика мәселесі.....	140
Болатова Ұ. Қазақстандық бұқаралық ақпарат құралдары үшін халықаралық идеологиялық егемендікті тұрақтандырудағы жаңа перспективалар мен сын - қатерлер.....	145
Қабдрашев Б. Саяси қақтығыстардағы манипуляция және жалған ақпарат.....	149
Маханбетова А. БАҚ-тағы қазіргі мәселелер мен фактчекингтің маңыздылығы.....	153
Қасымжанова Г. Мобилография технологияларының қазақ тілді масс-медианы дамытудағы рөлі (qaz365.kz мысалында).....	157
Кудайберген С. Интернеттің бала дамуына әсері.....	164

Жусупова Д. Инклюзивті білім берудегі ақпараттық-коммуникациялық технологияларды	170
---	-----

II ӘДЕБИЕТТАНУДЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ ЖӘНЕ ДАМУ ПАРАДИГМАЛАРЫ

Еспенбетов А. Сұлтанмахмұттанудың өзекті мәселелері.....	177
Ердембеков Б. Абайдың поэзиядағы сыны.....	184
Зейнулина А.Ф.,Ташекова А.Т. Қазіргі қазақ романының тақырыптық-жанрлық көркемдігі.....	191
Хамзина Қ, Қалыбекова К. І. Есенберлин және қазақ әдебиеті.....	196
Умбетова А, Шауенова Г, Хамитова Э. Тұманбай Молдағалиев поэзиясындағы эстетикалық идеал.....	201
Смагулова А. Абай қарасөздерінің тезаурусы.....	206
Алтайбекова К. Әйелдер бейнесін жасаудағы алғашқы ізденістер.....	212
Шегетайқызы Б. Қазақ ақындарының шығармашылығындағы төрттіктер.....	217
Кулибекова Ж, Бигужина Г. Мағжан Жұмабаев және Солтүстік өңір қаламгерлерінің шығармашылығындағы өзара үндестік.....	221
Оралқызы З. Б. Кенжебаев – әдебиет тарихының білгірі.....	225
Бердикенов У, Тоқсамбаева А. Әдеби шығарма-тұлға дамытудың негізі немесе мектепте әдебиет пәнін жаһандық тұрғыдан оқыту.....	230
Зеймұллаева Т. Қазақ новеллаларының жанрлық сипаты мен көркемдік жүйесі.....	235
Сыланова А, Тоқсамбаева А. Қудалау қамытын киген ағайынды Қоңыратбаевтар.....	240
Кемелтай Е, Тоқсамбаева А. Зейнолла Сәнік шығармаларындағы ұлттық құндылықтың көрінісі.....	245
Мубаракова С.Е. XX ғасыр басындағы қазақ әдебиеті және Сұлтанмахмұт Торайғыровтың әдеби мұрасы.....	246
Байқон Қ, Біржан салдың музыка әлеміндегі орны.....	252

Максүтова А, Шатенова С. Оқушылардың тілдік дағдыларын дамыту жолында қолданылатын тиімді әдіс-тәсілдер.....	255
Жайманова Н. Әдебиет пәнін оқытудағы белсенді әдістер.....	261
Амирова Э, Сабит Д. Бастауыш сынып оқушыларының мәтіндер арқылы тілін дамытудың ерекшеліктері.....	265
Умбетова С, Жасынбекова Б. Әдебиет сабақтарына ақпараттық технологияны енгізу.....	269
Умбетова А, Балгимбекова А. Ыбырай Алтынсарин әңгімелеріндегі ғибрат – оқытудың қуатты құралы.....	273
Балгимбекова А. Әңгіме жанрын оқыту жолдары.....	277
Муханова М, Досжанова Б. Оқу үдерісіндегі инновациялар.....	282
Кулибекова Ж, Ережепова А. Қазақ ертегілеріндегі жағымсыз кейіпкерлердің бала психологиясына әсері.....	286
Альчимбаева Н, Райханова Г. Қазақ поэмаларындағы хандар тұлғасы.....	290
Доскенова К, Жандаулетова Ж. Дәстүрлі қазақ қоғамындағы сал – серілер мұрасы.....	294
Байқон Қ. Фариза Оңғарсынова шығармаларындағы өнер адамдарының бейнесі («Дыбыстар әлемі» және «Сайраған жетісудың бұлбұлымын» поэмалары негізінде)	299
Хамитова Э, Умбетова А. Әйел бейнесі – қоғам бейнесі (профессор С.Тапанованың зерттеулері негізінде).....	302
Омарова К. Көркем шығармағы әйел бейнесі Д.Исабековтың «Әпке» драмасы бойынша тапсырмалар топтамасы.....	308
Жумабекова Г. Оқылым дағдысын дамытудың тиімді жолдары.....	313
Макатова А. Қазіргі медиамәтіндердегі стереотиптер.....	317

2. Қайдаров Ә. Қазақ терминологиясына жаңаша көзқарас. –Алматы: Рауан, 1993. –41 б.

3. Құрманбайұлы Ш. Қазақ лексикасының терминденуі. –Алматы: Ғылым, 1998. –208 б. 299

МЕДИАДАҒЫ БАЛАЛАР МЕН ЖАСТАРҒА АРНАЛҒАН БІЛІМ БЕРУ КОНТЕНТІ

Инабат АБИЛБЕКОВА, Л.Н.Гумилев атындағы
Еуразия ұлттық университетінің магистранты
Ғылыми жетекшісі: Амангелді ШУРЕНТАЕВ,
PhD, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
Баспасөз және баспа ісі кафедрасының меңгерушісі

Қазіргі жаһандану заманында жаңа технологиялар кеңінен дамып, медиа мен адам арасындағы виртуалды байланыс күшейе бастады. Медиа адамдар үшін техникалық байланыс құралы ғана емес, өмірлерінің бір бөлігіне айналды десек қателеспейміз. Себебі, медиа ол – бұқаралық ақпарат құралдары, әлеуметтік желілер, интернет сайттары. Олар әрқайсысы ақпаратты нақтыланған аудиторияға таратып, халыққа жеткізу арқылы белгілі бір қызмет атқарады. Журналистиканың ақпараттық, ұйымдастырушылық, идеологиялық, жарнамалық, рекреативтік функциялары бар екені бәрімізге белгілі. Ал, бұқаралық ақпарат құралдарының білім беруде жасалған контенттері үлкен зерттеуді талап етеді.

Бүгінгі таңда дүниежүзілік желі әлеуметтік институтты қалыптастырудың негізінде қызмет етіп келеді. Сонымен қатар, интернет технологиялар білім беру деңгейлеріндегі айырмашылықтардың орнын толтырады.

Медиа өнім әлеуметке, әсіресе, әр индивидке күшті ықпал ететін функционалды бұқаралық коммуникация құралдарына жатады. Олай дейтін себебіміз, бұқаралық ақпарат құралдары, цифрлық ақпараттық технологиялар, медиа барлығы бір-бірімен байланысып, бірін-бірі толықтырып тұрады. Медиабілімнің дамуын зерттеуде көптеген ғалымдар бұқаралық ақпарат құралдарының білімі мен тәжірибесіне сүйене бастады. Осы кезде бұқаралық ақпарат құралдарының үстемдігі емес, аудиторияның қалауы басты орынға шығады.

Қазақ журналистикадағы балалар мен жастарға арналған контент ерте кезден бастау алды. Т.Қожекеевтің «Көк сеңгірлер» атты еңбегінде Ж.Аймауытов, М.Дулатов, М.Жұмабаев, С.Қожанов, т.б. елге танымал тұлғалардың ағартушылық-ұстаздық қасиеттерін ерекше атап көрсеткен. Олар

педагогика саласында оқулықтар жазып қана қоймай, жастарды оқу-білімге шақырып, саяси-ағарту жұмыстарын жүргізген. Бертін келе, телевизия мен радио дамып, арнайы техникалық құралдар арқылы бейнелік және дыбыстық хабарлар таратыла бастады. «Студияның алғашқы балалар мен жастарға арналған хабарына Ж.Смақов, М.Барманқұлов, Р.Қалкенова көп еңбек сіңірді» деп С.Масғұтов жазғандай, жастарға арналған хабарлардың бастапқы қалыптасу кезеңдерін осы тұстан байқауға болады. «Құрдастар», «Ровесники», «Шұғыла», «Радуга» бірлестіктері құрылғаннан кейін, олар өзара шығармашылық тұрғыдан бәсекеге түсті, бұл хабарлардың сапасын арттыруға, редакция қызметкерлерінің үнемі ізденіп отыруына жағдай туғызды [1, 14-6]. Сол уақытта телеарнадан берілген жастар мен балаларға арналған хабарлардың біріне шығармашылық бейнелер жетіспесе, радиодан берілген ақпараттар балақайларға арналған әндерге зәру болды. Кішкентай көрермендердің көзайымына айналған «Бәрін білгім келеді», «Айтыс – асыл қазына», «Ойлан, тап!» сияқты хабарлар жастар мен балаларға ұлттық құндылықтарды насихаттап, білім беруде өз үлестерін қосты.

1970-80 жылдары Отандық телеарнаның балалар мен жастарға арналған бағдарламалары көркейіп, әртүрлі жанрда беріліп, мазмұны, көрінісі, сапасы, әуені көрерменнің көңілінен шыға астады. Ұлттық құндылықты басты мақсат еткен, әдет-ғұрыпты бойына сіңіріп, салт-сананы дәріптеген «Алтыбақан» бағдарламасы сапалы хабарлардың бірегейі болды.

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев 2020 жылдың 16-наурызынан бастап еліміздің қауіпсіздігі мен денсаулығын сақтау мақсатында төтенше жағдай енгізіп, еліміздегі барлық мектеп оқушыларын IV тоқсаннан басап қашықтықтан оқыту режиміне ауыстырды. Қашықтықтан оқыту әдісі ұстаздардың жауапкершілігін еселеп, жаңа ақпаратты үлкен топқа жеткізуде қиынға соқты. Осы тұста, еліміздегі «Балапан» алғашқы балалар телеарнасы қашықтықтан оқыту кезінде оқушылар мен ұстаздарға мол пайдасын тигізді. Телевизиядағы бағдарламаларды көгілдір экран алдына шығару көп уақытты және сапалы еңбекті талап ететіні белгілі. Ал экранның ар жағында отырған оқушыға журналист немесе ұстаз қашықтықтан сабақ беру үшін, оның маңыздылығын, материалдардың жеңіл әрі түсінікті болуын, шәкіртке уақыттың ыңғайлы болуын қамтамасыз етуге тура келді. Соның негізінде, «Балапан» телеарнасы 1-11 сынып оқушыларына қашықтықтан сабақ беру мақсатында уақытты тиімді ұйымдастырып, балаларды оқытуда сапалы бағдарламаларды түсіре білді. Бұған дейін аталмыш арнада тәлім-тәрбие, ұлттық құндылық, ойын-сауық, тіл үйрену бағдарламалары ұсынылып келді. Төтенше жағдай орын алғаннан бастап, білім беру бағдарламалары көбейіп, мектеп ұстаздарының көмекшісі болды десек, артық емес. Арнадан тек басты пәндер көрсетіліп, мемлекеттік бағдарламаға сәйкес сапалы білім беру жүзеге асырылды. Сонымен қатар, «Дара» анимациялық фильмі жас

көрермендерге ағылшын тілін үйретіп қана қоймай, олармен кері байланыс жасағаны қуантады. Иә, отандық анимациялық фильмдер озық елдердің анимациялық фильмдеріне қарағанда әлдеқайда төмен. Десе де, «Балапан» телеарнасы шетелдік анимациялық фильмдерді қазақ тіліне аударып ұсынса да, тіл тазалығына айрықша көңіл аударады.

Бүгінгі таңда, балалар мен жастарға арналған медиада ешқандай шектеу жоқ. Себебі, цифрлық медиада ақпарат өте көп және жасөспірімдерге ыңғайлы, әркім қалаған ақпаратты оқып, жүктеп, керегіне жарата алады. Алайда, жас көрермендер үшін ақпараттың көрнекілігі емес, мазмұны ғана маңызды рөл атқаратынына көз жеткіздік. Балалар мен жастар аудиториясын видеоблогерлер жаулап, Youtube, Instagram, TikTok әлеуметтік желілерінің қаралымы аспандап тұр.

Видеоблогерлердің еш боямасыз, шынайы контенті аудиторияның қызығушылығын жаулауда. Осылайша, жасөспірімдерді тәрбиелеп, бүкіл әлемге деген көзқарастарын қалыптастыратын жүйе пайда болды. Мемлекет бұл тәжірибені пайдалана отырып, білім берумен қатар патриоттық интернет-ресурстарды құруға қауқарсыз. Болған күннің өзінде жас көрермендер аудиториясының назарын өзіне қарата алмауда. Өйткені ол тек ақпаратты дайындаумен ғана шектелмейді. Ұсынылып отырған өнім қызық әрі көрермен назарын жаулап алатындай болуы қажет. Ал блогерлер мен мобильді журналистерде бұл жүйе жақсы қалыптасқан. Себебі, олар жас көрермендермен бір толқында [2, 64-6].

Айта кету керек, «Балапан» телеарнасынан басқа қашықтықтан оқытуды қолға алған арналар, порталдар мен әлеуметтік желілер де аз емес. «Балапан» арнасының білім беру контенті басқа арналардан айырмашылығы – жас ерекшеліктерінің ескерілуі. Ал, YouTube желісі балалар арнасының мықты бақталасы болды деп айта аламыз. Қашықтықтан оқытуды қолға алған әрбір пән мұғалімдері өздерінің жеке каналдарын ашып, сабақтарын жүргізе бастады. Әрине, бес саусақ бірдей емес. Бірі әлеуметтік желіден қаралым жинау мақсатында видео түсірсе, бірі балалардың санасына жетсін деген ниетпен паракшаларын жүргізуде. Қазіргі таңда, кез келген телеарна YouTube желісіндегі өз арналарына экраннан көрсетілген бағдарламаларды жариялап отырады. Бұл дегеніміз, өткізіп алған немесе түсінбей қалған хабарларды қайта көру мүмкіндігі бар. Қазіргі таңда, YouTube желісіндегі «Балапан» телеарнасының каналы 1,85 млн оқырман, жалпы 727 млн қаралым жинаған.

Қашықтықтан оқытудың кемшіліктері қандай? Осыған егжей-тегжейлі тоқталып өтсек. Виртуалды әлемге еніп, экранның ар жағынан берілген тапсырмаларды тек жазбаша түрде орындап үйренген бала, мұғалімнің алдына бетпе-бет келгенде өз ойын ашық айта алмау, тұйық, сезімтал болуы мүмкін. Сонымен қатар, баланың оқуға деген құштарлығы азайып, бос уақыт пен сабақ уақытының арасында шекара бұзылады дейді зерттеулер [3].

Балалар медиасындағы білім беру контентін анықтау көп уақытты қажет етеді. Ол білім беру элементтерін, рөлдік сәндеуді, әлеуметтік-эмоционалды оқытуды, басқа да көптеген жағымды аспектілерді, сондай-ақ тұрақты құндылықтарды ілгерілетуді қамтиды. Егжей-тегжейлі ойластырылған сапалы медиа балаларға өздерінің жеке қасиеттерін дамытуға, сыни ойлау қабілеттерін және проблемаларды шешуді жақсартуға, сондай-ақ болашақта қиындықтарды жеңуге мүмкіндік береді. Шығармашылық мәселелерді шешу, өзін-өзі қабылдау, өзін-өзі тиімді ету модельдері, әзіл-оспақ және оптимизм сияқты тақырыптар білім беру контентіне еніп, балаларға құнды өмірлік сабақ алуға көмектеседі [4, 91-б].

Білім беру және кеңейту элементтерін қоса алғанда балалар медиасы тек көңілді ғана емес, сонымен қатар барлық балалар осы құнды сабақтардан пайда көруі үшін инклюзивті болуы маңызды. Қорытындылай келе, сапалы контент тұрақты дамуды насихаттаудың және оптимистік болашақты қалыптастырудың қуатты құралы деп айта аламыз.

Еліміздегі жастар мен балаларға арналған медиадағы білім беру контенттері – зерттеуді қажет ететін өзекті тақырыптардың бірі. Қазіргі таңда, балалардың басым көпшілігі интернет платформалары мен көгілдір экранды білім алудың негізгі нүктесі етіп алды. Балалардың сапалы білім алуында өз үлестерін қосып отырған телеарналардың басты проблемасы – көрерменнің аздығы. Жас оқырмандарға таңдау бар болғандықтан, қалаған порталдан керек ақпаратын алып, қалаған арнасын қосып көре алады. Дегенмен, баланың сапалы білім алып, пайдалы ақпаратпен қамтамасыз етілуі ең алдымен ата-ананың міндеті.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Тұрсын Қ. Көгілдір экран құпиясы. – Алматы, 1993. 163 б.
2. Барманқұлов М. Телевизия: бизнес әлде билік? – Алматы, «Қазақ университеті, 2007. 195 б.
3. <https://skysmart.ru/distant/info/plyusy-i-minusy-distancionnogo-obucheniya-v-shkole>
4. Йигит Э. Сила качественного контента в детских медиа: содействие устойчивому развитию и экологическому сознанию в развитии детей младшего возраста // Современное дошкольное образование. – 2023. – №4(118). – С. 90-91 б.

1996-2000 ЖЫЛДАР АРАЛЫҒЫНДА “ЕГЕМЕН ҚАЗАҚСТАН” ГАЗЕТІНДЕ ҚОЗҒАЛҒАН ӘЙЕЛДЕР МӘСЕЛЕСІ

Жамиля Бахтиярқызы,

Л.Н. Гумилев ЕҰУ журналистика және саясаттану